

MÁRIA TELKES

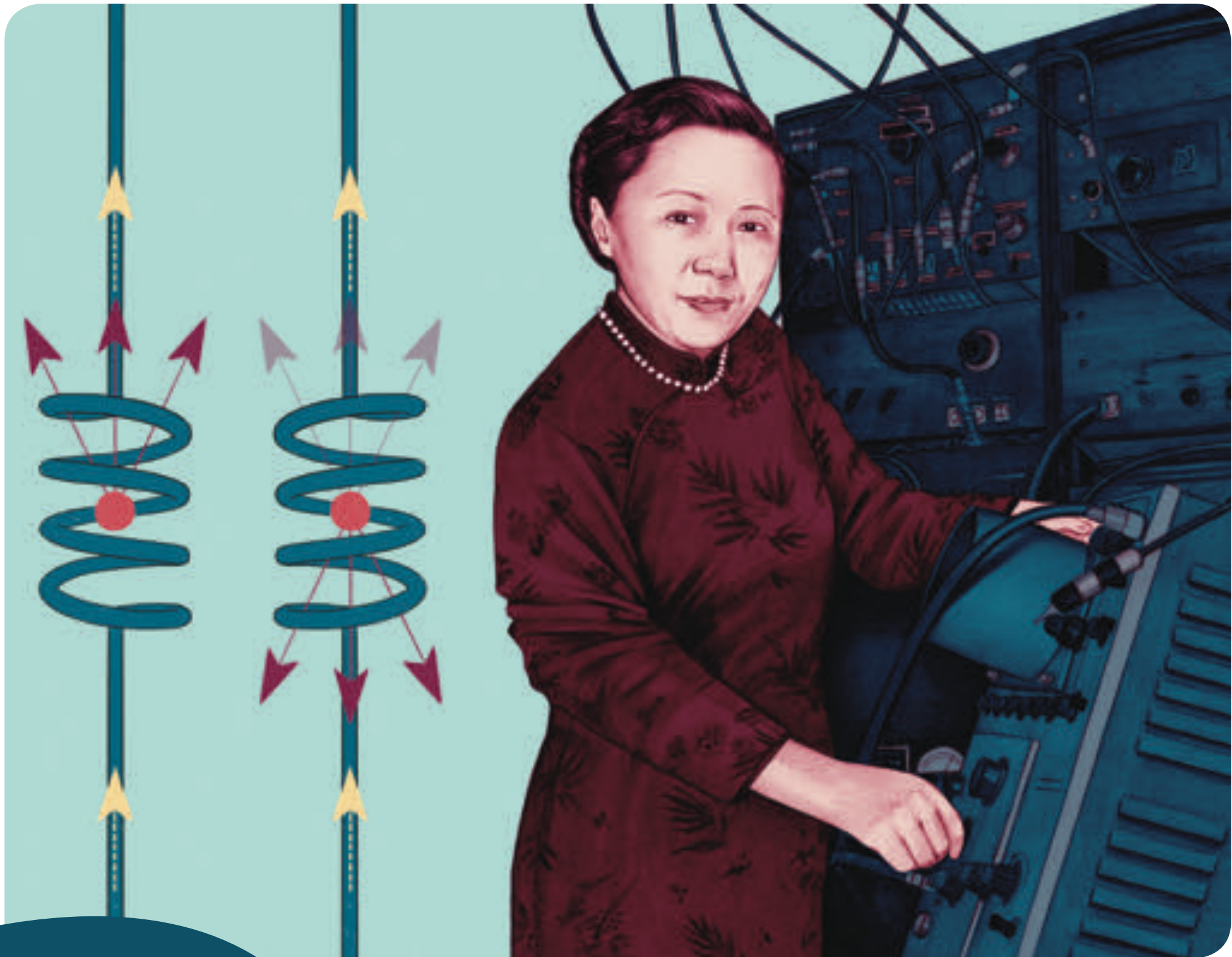
La reina del sol

“M’interessen les coses que, suposadament, són impossibles”

La científica i inventora hongaresa Mária Telkes (1900-1995) va ser pionera en l'estudi i l'aprofitament de l'energia solar. Després d'inventar dispositius com un **dessalinitzador portàtil** durant la Segona Guerra Mundial, va desenvolupar el primer forn solar i altres tecnologies solars innovadores que es fan servir encara avui en dia. Amb més de 20 patents i una carrera marcada per la creativitat i l'enginy, la Dra. Telkes va ser una figura excepcionalment influent en el camp de les **energies renovables i la tecnologia**.

Gener

		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26 Dia Internacional de l'Energia Neta / Dia Mundial de l'Educació Ambiental
27	28	29	30	31		

CHIEN-SHIUNG WU

Experimentació en física nuclear

“Només hi ha una cosa pitjor que tornar a casa del laboratori i trobar la pica plena de plats bruts, i és... no haver anat al laboratori!”

La **Chien-Shiung Wu** (1912-1997) va néixer a la Xina, a Liu Ho, prop de Shanghai. Va destacar des de jove i va estudiar matemàtiques i física. Posteriorment, es va traslladar als Estats Units per completar el seu doctorat en física. Va ser professora a prestigioses universitats com la de Princeton i la de Columbia. **Va demostrar experimentalment el fenomen de la desintegració beta**, proposat pel físic Enrico Fermi en l'àmbit teòric i, més endavant, publicaria un llibre sobre aquest tema, referent en física nuclear. **El seu famós “experiment Wu” va confirmar una teoria nuclear** per la qual els seus col·legues de recerca –però no pas ella– van rebre el Premi Nobel. Malgrat això, va tenir altres reconeixements i premis importants al llarg de la seva trajectòria.

Febrer

					1	2 Dia Mundial de les Zones Humides
3	4	5	6	7	8	9
10	11 Dia Internacional de la Dona i la Nena a la Ciència	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28		

FELISA MARTÍN BRAVO

Una vida entre raigs, tempestes i galernes

“Totes van fer estades a l'estranger. Dominaven diverses llengües i desitjaven desenvolupar una vida professional que les convertís en autònomes i independents. Estaven compromeses amb l'avenç de la dona” (Maria José Barral, a *Tras las huellas de científicas españolas del XX*)

La Felisa Martín Bravo va néixer el 1898 a Sant Sebastià. A l'Espanya de la primera meitat del s. XX, les dones ho tenien especialment difícil per seguir una carrera científica. Malgrat això, **el 1926 va esdevenir la primera doctora en Física de l'Estat**. Va treballar en l'estudi de les estructures cristal·lines a l'Institut Nacional de Física i Química, i també va formar part del Servei Meteorològic, on va investigar **fenòmens com les galernes o l'electricitat atmosfèrica**. Va ser la primera dona presidenta de l'Associació Meteorològica Espanyola.

Març

					1	2
3	4	5	6	7	8 Dia internacional de la Dona	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23 Dia Meteorològic Mundial
24	25	26	27	28	29	30
31						

LYNN MARGULIS

La científica rebel

“El somni de qualsevol científic és fer reescriure els llibres de text de les escoles. La Lynn Margulis ho va aconseguir” (Niles Eldredge, paleontòleg estatunidenc)

La científica estatunidenca Lynn Margulis (1938-2011) va revolucionar la biologia amb la **teoria endosimbiòtica**. També va contribuir a la **hipòtesi Gaia**, que reconeix la Terra com un organisme viu. Malgrat les **controvèrsies** que han envoltat moltes vegades les **seves idees provocadores**, que ella va defensar amb tenacitat, aquestes han servit per fer avançar enormement la comprensió de la vida a la Terra. La Lynn Margulis ha estat una de les científiques més influents dels nostres temps, en particular, en el camp de la biologia evolutiva.

Abril

	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22 Dia Internacional de la Mare Terra	23	24	25 Dia Internacional de les Nenes en les TIC	26	27
28	29	30				

HIPÀTIA D’ALEXANDRIA

Descobrir el poder del pensament

“Reserva’t el dret a pensar, perquè fins i tot pensar equivocadament és millor que no pensar en absolut”(Teó a Hipàcia)

La **Hipàcia**, nascuda a Alexandria al s. IV d. de C., va ser una destacada científica i filòsofa. Va aportar **interessants contribucions a les matemàtiques, l’astronomia i la mecànica**, i va **inventar o perfeccionar instruments com l’astrolabi i el densímetre**. Tenia la seva pròpia escola de filosofia, molt influent en l’àmbit polític. Malauradament, va ser acusada de bruixeria i **cruelment assassinada** l’any 415. El seu llegat perdura com a símbol de la resistència a la intolerància i és considerada una de les precursors del moviment feminista.

Maig

			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Dia Internacional
de les Dones
Matemàtiques

Dia Internacional de
la Biodiversitat

HERTHA AYRTON

L'espurna de la creativitat

“Els errors són notòriament difícils de matar, però l’error d’atribuir a un home el que en realitat pertany al treball d’una dona, té més vides que un gat!”

L’Hertha Ayrton (1854-1923) fou una destacada **enginyera, matemàtica i inventora anglesa**. Especialment interessada en l’electricitat, va investigar els **problemes tècnics de l’arc elèctric**, i va millorar-ne molt el funcionament. Gràcies a la seva capacitat inventiva, va arribar a publicar fins a **26 patents**. A més de les seves contribucions científiques, l’Hertha va ser una activista feminista i sufragista, va lluitar pel dret de vot de les dones i va defensar causes socials.

Juny

						1
2	3	4	5 Dià Mundial del Medi Ambient	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23 Dià Internacional de la Dona Enginyera	24	25	26	27	28	29
30						

WANGARI MUTA MAATHAI

El poder de les dones i dels arbres

“El canvi comença amb una llavor, així que comencem a sembrar”

La **Wangari Muta Maathai** (1940-2011) va ser una activista ambiental keniana. Va iniciar el Moviment del Cinturó Verd el 1977, que **promovia la plantació d'arbres per part de les dones per combatre la desforestació**. La seva lluita també va abraçar la defensa dels drets de les dones i de la democràcia a Kenya. Va ser reconeguda amb el **Premi Nobel de la Pau el 2004**, amb la qual cosa va esdevenir la primera dona africana a guanyar-lo. La Wangari va inspirar milers de persones a escala mundial a comprometre's amb la conservació del medi ambient i la justícia social.

Juliol

	1	2	3 Dia Internacional Sense Bosses de Plàstic	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25 Dia Internacional de la Dona de Descendència Africana	26	27
28	29	30	31			

IRÈNE JOLIOT-CURIE

Una nova radioactivitat

“Sempre ha sabut el que volia i ho ha dut a terme, sense pressa, sense ostentacions, amb un valor pacient” (Ève Curie, sobre la seva germana Irène Joliot-Curie)

La **Irène Joliot-Curie**, nascuda a París el 1897, va ser una important fisicoquímica francesa. Junt amb el seu marit, Frédéric, **va descobrir la radioactivitat artificial**, per la qual cosa va guanyar el **Premi Nobel de Química el 1935**. També Fou una activista social i política, defensora dels drets de les dones i lluitadora contra el feixisme. **Va viure la paradoxa entre ciència i consciència**: va experimentar la culpabilitat d'haver contribuït a desenvolupar la tecnologia nuclear, la qual cosa va intentar pal·liar tot formant part de moviments pacifistes. Va morir de leucèmia el 1956 a causa de l'exposició a radiacions, conseqüència de la seva feina.

Agost

				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18 Dia Mundial de la Prevençió d'Incendis Forestals	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29 Dia Internacional Contra els Assajos Nuclears	30	31

MARIA LA JUEVA

La primera alquimista de la història

“Amb l'alquímia transformem l'ordinari en l'extraordinari, l'obscuritat en llum”

Maria la Jueva, científica nascuda entre els segles I-III d. de C. a Alexandria, és coneguda com la primera dona alquimista de la història. Va desenvolupar instruments com el *tribikos* i el *kerotakis*, precursor del modern extractor *Soxhlet*. El seu famós “bany maria” es continua utilitzant avui en dia per escalfar substàncies suaument –per exemple, per preparar una cobertura de xocolata per fer pastissos–. Va ser molt respectada pels alquimistes de la seva època, tant en vida com després de la seva mort.

Setembre

1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13 Dia Internacional de la Xocolata	14
15	16 Dia Internacional de la Capa d'Ozó	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

JANAKI AMMAL

La reina del sucre

“El meu treball em sobreviurà”

La **Janaki Ammal** va néixer a l'Índia el 1897. Tot desafiant el seu destí més probable, que hagués passat per un matrimoni concertat des de ben jove, la Janaki va estudiar i va esdevenir una científica brillant. Després d'obtenir el doctorat, **va contribuir, a través de l'estudi cromosòmic i dels híbrids, a la millora de la canya de sucre** i d'altres espècies. La seva obra *Atles cromosòmic de plantes* cultivades conté informació per a més de 100.000 espècies i, encara avui en dia, és una eina de consulta. La Janaki també va ser una **activista en defensa de la conservació de la biodiversitat**; va liderar moviments contra la destrucció ambiental i va deixar un llegat de preservació a l'Índia que encara avui és visible.

Octubre

		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18 Dia Mundial de Protecció de la Natura	19
20	21	22	23	24 Dia Internacional Contra el Canvi Climàtic	25	26
27	28	29	30	31		

CREU CASAS
I SICART

“La doctora”

“Les classes eren rigoroses, ben informades, era molt ordenada a l'hora de fer-les (...) i tenia una capacitat excepcional de conèixer molts grups d'organismes més enllà dels briòfits” (Jordina Belmonte, antiga alumna de la Dra. Creu Casas i presidenta de la Institució Catalana d'Història Natural)

La **Creu Casas i Sicart** (1913-2007) va ser una botànica catalana, pionera en l'estudi de les molses i altres briòfits. La seva tasca va ser fonamental per a l'estudi d'aquest grup de plantes, i també va esdevenir una **figura clau en la botànica catalana i espanyola**. Va trencar el sostre de vidre diverses vegades: entre d'altres, va ser la **primera catedràtica de Botànica a Espanya**, la primera dona a presidir la Institució Catalana d'Història Natural i la primera presidenta de la Societat Espanyola de Briologia. Va continuar treballant fins pocs mesos abans de la seva mort, als 94 anys.

Novembre

						1 Dia Mundial de l'Ecologia	2
3 Dia Mundial de les Reserves de la Biosfera	4	5	6	7	8	9	
10	11	12	13	14	15	16	
17	18	19	20	21	22	23	
24	25	26	27	28	29	30	

RACHEL CARSON

La ploma de la consciència ambiental

“L'ésser humà és part de la natura i la seva guerra contra ella és, inevitablement, una guerra contra ell mateix”

La Rachel Carson fou una biòloga marina, ecòloga i escriptora nascuda als Estats Units el 1907. La seva obra més important, *Primavera silenciosa* (1962), va denunciar els efectes de l'insecticida DDT i va inspirar el moviment ecologista. Tot i les crítiques, el seu llibre va impulsar canvis legislatius, va elevar la consciència ambiental a escala global i va suposar un punt d'inflexió en la protecció del medi ambient. La seva influència perdura, malgrat la seva mort prematura el 1964.

Desembre

1	2	3 Dia Mundial del No Ús de Plaguicides	4	5 Dia Internacional del Sòl	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30	31				